

Maya Kamali
Dataavdelningen

Anteckningar från RåDa

Inledning

Dagen inleddes med att Anna Elvkull, chef för Dataavdelningen på SCB samt Ulf Durnell, sektionschef inom Dataavdelningen på SCB presenterade syftet med sammankomsten; att gruppen tillsammans ska titta på vad vi vill uppnå inom RåDa. Vad är syftet med gruppen? Det handlar framför allt om en samverkan kring frågor som rör statistikansvariga myndigheters datatillgång

Anna pratade om ett uppdrag som Statskontoret haft och som nyligen presenterats; Statskontoret hade fått i uppdrag att kolla hur långt vi kommit i arbetet med förordningen (2018:1264). §4 och §5. Förordningen handlar om att företag ska bara lämna en uppgift till en myndighet en gång. Men det som konstateras är att en stor del av uppgiftslämnandet inte är digitalt. Och kostsamt. Mycket stor tidsåtgång för stora företag. Detta visar att vi myndigheter fortfarande har mycket jobb att göra bland annat när det kommer till datafångst och datatillgång.

Ulf presenterade SCB:s arbete med Sveriges framtida statistikproduktion. Bland annat berättade han om det som på SCB benämner som Statistikproduktion 4.0 och vad den innebär för kvaliteten i data, processer och statistik. Tanken är att SCB, inom ramen för arbetet med statistikproduktion 4.0 ska utgå från en datafångstlista som ser ut på följande sätt:

Datafångstlistan:

1. Befintliga data på SCB (SAM)
2. Administrativa uppgifter från andra myndigheter och offentliga aktörer (uppgifter om andra)
3. Administrativa uppgifter från privata dataägare (uppgifter om andra)
4. Administrativa data från sin egen verksamhet
5. Webbskrapning
6. Digital direktinsamling (filinskick och webbformulär)
7. Analog direktinsamling (pappersformulär, intervjuformulär)

Förflyttningen mot statistikproduktion 4.0 handlar, ur ett kvalitetsperspektiv, mestadels om att utveckla och kvalitetssäkra

nuvarande statistikproduktionsprocess och anpassa den efter nya förutsättningar.

Efter inledningen från SCB fick samtliga närvarande på mötet prata om vilka förutsättningar och utmaningar som finns på respektive myndighet när det kommer till dataförsörjning.

Arbetsmiljöverket

Är väldigt beroende av andra källor än sina egna. Framför allt statistik från FK, RAMS, BAS, AKU m.m.

Genomför två stora urvalsundersökningar som fortfarande görs via papper och telefon. Vill veta hur de sysselsatta upplever sin arbetsmiljö så man kan inte göra det på annat sätt. Men använder även här data från AKU.

Har börjat titta på statistik från företagen, business to business.

Folkhälsomyndigheten

Inom hälsoområdet händer det mycket på både europeisk och internationell nivå. Om två år kan en ny EU-förordningen träda i kraft som handlar om att dela data mellan länderna. På nationell nivå har regeringen tillsatt en del utredningar som rör Folkhälsomyndighetens område. Både när det gäller infrastruktur och datatillgång händer det mycket.

Har köpt mobilnätdata från Telia. Bland annat under pandemin använde man denna data för att se hur människor rörde sig inom landet.

Har ansökt om en finansiering av EU kring metadata. Samarbetar med Socialstyrelsen, E-hälsomyndigheten och SCB.

Är både dataproducenter och använder data från andra. Kring smittskydd går data direkt från sjukvården till myndigheten. Här pågår det en hel del arbete med SKR och regionerna. Inom Alkoholregistret hämtar man in data från kommunerna. Har digitaliserat lite men inte automatiserat. Men man arbetar på det. Här finns det samarbetsmöjligheter med SCB som också tittar på data från kommunerna.

Delar också mycket data till forskningen. Samarbetar med Socialstyrelsen kring hur de kan göra det enklare.

Trafikanalys

Tar fram statistik kring all trafik och all gods och passagerare, förseningar m.m.

Sjötrafiksundersökning: kollar med alla hamnar. Det är en totalundersökning där alla svarar. De som svarar ser syftet med undersökningen och svarsfrekvensen visar att uppgiftslämnarbördan inte är hög. Tittar man på lastbilsundersökning så ser inte alla nyttan med det så där behöver man titta på hur man minskar uppgiftslämnarbördan. Kvaliteten behöver också bli bättre.

Har också köpt Teliamobildata. Inom reseundersökningen funderar man på att titta på Big Data från Telia. Detta kommer inte att ta bort urvalsundersökningen helt men kan ersätta vissa delar.

Använder mycket statistik från SCB, bl.a. fordonsregistret, hushållsregistret m.m.

Ska ta fram en ny portal; interaktiv portal för statistik.

UKÄ (Universitetskanslersämbetet)

Har en förordning om vilka uppgifter SCB ska samla in till dem. SCB har föreskriftsrätt. Har en del olika statistikområden.

Tillverkar också statistik själva. Undersökningar som SCB tar fram åt dem men också ett par som de hanterar själva.

Går mer åt datadriven analys. Exempel på att minska uppgiftslämnarbördan är där de tittar på om doktorander haft något utbyte utomlands. Vänder sig till lärosätena och frågar. Där tittar man på om man kan få in uppgifterna från LADOK istället och kan automatisera datafångsten med hjälp av SCB. Då samlas det in löpande.

Skolverket

SCB samlar in statistiken åt dem. Använder också data från UHR, CSN m.m. Skolenhetsregistret har tagit hem statistiken från SCB. Det är huvudmännen som rapporterar in, dels textfiler och dels Excelmallar.

Myndigheten för kulturanalys

Tar fram officiell statistik inom tre områden: Museer, samhällets kultutgifter (från SCB), kulturmiljö (hämtar från andra myndigheter). Har direktinsamling och urvalsundersökningar som de hämtar in från SOM. Hämtar administrativa data från SCB.

Svårt att mäta hur mycket rika människor donerar till kultur. Behöver hitta sätt att ta fram data på området.

Tittar på hushållens utgifter och tittar på korttransaktioner för att se hur mycket folk lägger på kultur.

Skogsstyrelsen

Har en speciell datainsamlingsmetod; inventering ute på fält. Det är väldigt resurskrävande. Det rör exempelvis förekomsten av nya arter. De övriga produkterna är allt från registerdata till enkäter. Geodata. Väldigt lite EU-statistik. Inte mycket EU-samordnad statistik men håller på att ändras. Har därför sämre tillgång till administrativa data.

Väldigt intresserad av att koppla ihop olika system mot varandra eftersom man är beroende av data som finns på många andra ställen.

Mikrodataförfrågan från SCB; önskar en snabbare hantering så att det inte tar så lång tid som det gör idag. Stort intresse av SCB:s arbetsmetoder.

Jordbruksverket

Digitalisering är en utmaning eftersom många lantbrukare är äldre och användningen av ny teknik är en utmaning. Har många register där lantbrukarna lämnar uppgifter. Har också direktinsamling; ska göra en totalinsamling till sommaren. Görs vart tredje, fjärde år. Gör en årlig urvalsundersökning, tar här in bl.a. bokföringsuppgifter.

Uppgiftslämnarbördan; lantbrukarna får alla möjliga undersökningar från olika håll och är trötta på det.

SLU (Sveriges Lantbruksuniversitet)

Gör liksom Skogsstyrelsen inventeringar i framställning av sin officiella statistik. Efterfrågan på data är stor. Använder sig av geodata. Har en del utmaningar på grund av strukturer inom universitetet.

Energimyndigheten

Uppgifter om energieffektivisering saknas. Uppgifter om grön energi saknas. Direktiven och kommissionen vill ha kvalitetssäkrade data. Data finns på olika håll och korrelerar inte. Holland t.ex. har ett centralt register, det är samma definition inom hela kedjan. Vi behöver ett EU-system som är samordnat.

Gemensamma utmaningar:

- Uppgiftslämnarbördan: definiera vad vi menar med det. I nästa fas, diskutera hur vi minskar den.
- Många statistikansvariga myndigheter har intresse av mobildata. Hur kan vi samarbeta så att inte varje enskild myndighet lägger ut pengar på detta?
- korttransaktionsdata, kortinlösendata

Formerna för samarbetet

Vad vill vi uppnå?

Samverka kring frågor som rör statistikansvariga myndigheters datatillgång

Fler statistikansvariga myndigheter behöver delta i RåDa

Vad kan vi påverka? Viktigt att RåDa inte bara blir en diskussionsgrupp utan att vi faktiskt uppnår saker tillsammans.

Det behövs en infrastruktur så att bottenplattan finns för samarbetet. Vi behöver tänka kring hur datadelning och infrastrukturen ska se ut. Ex. SCB:s Balsamprojekt.

E-sam: alla Sveriges myndigheter ska samarbeta kring tekniska frågor. Det behöver vi titta på. Titta på deras rekommendationer.

Bilda en grupp för att fokusera närmare kring särskilda frågor, som tex. Mobilnätsdata.

Behöver ha en både kort- och långsiktigt perspektiv. Finns det lågt hängande frukter som vi kortsiktigt kan arbeta med? Ex. mobildata.

Problematisering av begreppet data; det kan idag vara text som man gör textanalys av.

Kan vi ha ett samarbete kring kompetenser?

Gemensamt visualiseringsverktyg som alla myndigheter använder. Det blir billigare och mer enhetligt.

Plattform gör geodatafångst för de som använder den.

Arbetet framåt

Följande behöver göras inom RåDa kring smart och säker datafångst!

1. Sätta en målbild
2. Identifiera behoven på kort och lång sikt
3. Börja sätta upp en plan för effektivisering av datadelning inom staten
4. Vi behöver göra en begreppssynkning; har vi samma tolkning av de centrala begreppen?
5. Planera en workshop på minst en dag.
6. Bjud in fler statistikansvariga myndigheter till workshopen
7. Förberedelser inför workshopen
8. Förslagsvis i början/mitten av september

SCB skickar ut förslag på datum för workshopen och blir ansvarig myndighet för genomförandet.